

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.

VATRO J. GRILL, President

6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
 za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
 za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.20
 Za Zdajnjene države in Kanado za celo leto \$4.50
 za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemne države za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
 Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

BOJ ZA CANKARJEVO USTANOVU

Dobre tri meseca je tega, ko je skupina zastopnikov naših naprednih društev sklenila podvzeti važno kulturno akcijo — ustanoviti napredno kulturno revijo za slovenske delavce v Ameriki. Prvotno je bila ta skupina organizirana, da bi doseglja izročitev sohe Ivana Cankarja naprednim društvom, da bi ji našla primerno mesto. Toda klerikalni "kulturni vrtnarji" so zahtevali te skupine ignorirali ter izjavili, da bodo soho sami postavili. "Prav!" so rekli zastopniki naprednih društev. "Mi se ne bomo več pričakali z njimi zaradi tega. Se ne spača. Kdo bi se pričkal zaradi uboge bronaste sohe, ki je prišla sem, ne da bi mi pri tem kaj imeli opraviti? Ker pa smo že organizirani, dajmo storiti nekaj, da bomo na dostenjen kulturni način počastili spomin pisatelja "Hlapca Jerneja in njegove pravice."

Tako se je rodila Cankarjeva ustanova. Namen te kulturne organizacije je znan: izdajala bo mesečno kulturno revijo "Cankarjev glasnik," katere ime že samo pove, da bo stopala po idejnih potih, po katerih je hodil pokojni Ivan Cankar. To je dovolj jasno poudarjeno v načelni izjavi, ki se glasi:

"Cankarjeva ustanova je ustanovljena na podlagi splošno priznanih naprednih delavskih načel, idej in stremljenj. Ta podlaga ostane nespremenjena, dokler je ne zavržejo širji redni letni občni zbori po vrsti s tričetrtinsko večino navzočih članov in zastopnikov s pojmenskim glasovanjem."

Čim je stvar prišla v javnost, se je naša klerikalna reakcija zdržala ter planila na noge. Ker je sama kulturno impotentna — saj naši kleriklci niti v katoliški literaturi nimajo kaj pokazati! — je hotela preprečiti tudi naš novi kulturni podvig. Videla je, da je vse, kar je na našem kulturnem polju zraslo dobre in trajnega — najboljša dramska društva, pevski zbori itd. — prišlo iz naprednih vrst in tam ostalo, zdaj pa so te napredne vrste šle na delo, da ustanove še svojo lastno kulturno revijo. To jo je v njeni impotenci silno razkačilo. "Če mi nimamo nič takega, tudi oni ne smejo imeti!" je kriknila ter se zakadila v boj proti Cankarjevi ustanovi.

V tem boju so se naši klerikalni vodje izkazali za velike strahopetce. Vrgli so se v umazano kampanjo laganja, natolceanja in hudobnega dvoumnega namigovanja, s katerim so skušali postaviti v dvom poštenje začetnikov ustanove, v nizkotno kampanjo, kakršne so zmožni menda samo oni. In kakor njihova umazana zloba, tako pri tem tudi njihova hinavščina ne pozna absolutno nobene meje: Ivanu Cankarju postavljajo spomenik, istočasno se pa z najbolj besno zagrizenostjo zaganjajo v kulturno ustanovo, katere edini namen je, hodiči po kulturno-idejnih stopinjah istega Ivana Cankarja!

Ali je svet kdaj videl večjo hinavščino in nesramnost? Ne verjamemo.

Tako so ti naši strahopetni klerikalni vitezki skušali ubiti Cankarjevo ustanovo. Z lažmi, natolceanjem, hudobnim namigovanjem in vzbujanjem osebnih predsodkov. Skušali so prikazati začetnike te kulturne ustanove kot lopove, sleparje in ničvredneže. To še delajo. In pri tem se prav tako dobro zavedajo kot mi, da so ustanovitelji Cankarjeve ustanove pošteni ljudje, ki se nesebično žrtvajo.

(Dalej v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA.

Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem priča dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni. Rokopisov se ne vrača.

Barbič prega
kozle

Cleveland, Ohio

Cenjeni urednik "Enakopravnosti"! Ker vam že dolgo nisem poslal dopisa, evo vam ga! Upam pa, da ne bo ponovno zvezel v koš, kot zadnji.

Vaš koš je čudno ustvarjen. Vrteče dopis vanj, potem nesešte v "furnace", tam zgori, pozneje se pa zopet pojavi in je priobčen! Mi pravimo takemu slučaju ustreljen kozel v uredništvu! Lahko pa, da se to ni dogodilo, ampak, da ste vi res vrgli dopis v koš, potem pa shranili vse skupaj v vaši varnostni blagajni. Ker ako ni denarja, se morajo vlagati pa dopisi v varnostne shrambe. Ali znate pa čarati, kot je znal pokojni čarovnik Thurston.

Moram vas tudi opomniti, da ste pozabili korigirati moj zadnji dopis. Nama obema je znano, da se delajo napake, in to ne samo pri dopisnikih v vašem žurnalnu. Ampak tudi stavci v tiskarnah jih napravijo precej. Zato vam prineseo korigirati, to storite pri drugih poročilih, niste pa to storili namenoma pri mojem, da me pokažete vašim čitaljem, kot nesposobneža, ki bi se moral z vami kosati v časnikarstvu. Ampak to ni bilo potrebno, ker jaz nisem nikjer trdil, da sem zmožnejši v tem poslu in vam dajam prednost v teh ozirih, posebno kot najsposobneži slovenski čar našega metropskega domačega jezika.

V vašem "Skratu" ste označili da streljam kozle. Vprašanje na vas: ali ste vi že prešteli vaše ustreljene kozle? Jaz mislim, da bi vi lahko tekmovali z divjimi lovci v stari domovini, kar se tiče streljanja kozlov v koz. Samo pomislite malo, pa boste prišli do spoznanja, da imam prav.

Da sem zloben? Zakaj neki, menda zato ker zahtevam nekaj, da cesar sem opravičen to je pravico dopisovati kot ostali dopisniki. Seve, vi ne veste, da je nekoč "Enakopravnost" "pojavila" kot "izvrstnega" dopisnika! (In potrkal sem se na prsa, kakor vi sedaj.) Sedaj mi je pa prijatelj povedal, da me "Američka Domovina" hvali, da sem "extra good" zapisnikar in dopisovalec. Samo poglejte me, kdar se srečava, pa boste videli, kdo da sem, in srce vam bo zopet skočilo v hlače. Oh, jaz ljudim peteline na gnoju z velikimi grebeni.

Zadnjič sem imel hud prehlad, in kaj sem storil? V lekarino po ricinovo olje sem šel, in pozneje, ker je bila ravno sobota 26. septembra, sem čez nekaj ur rabil "Skrata" iz "Enakopravnosti". Tako sem odstranil ves prehlad, in sedaj se izvrstno počutim. Vidite, tako se zdravim jaz, brez "doktorjev".

In ker še niste poročali v "našem" in vašem listu, bom pa jaz poročal, da je čitalnica Slovenske Doma (kjer sem jaz predsednik) darovala za vašo in našo "Cankarjevo ustanovo" celih deset dolarjev. Postali smo člani, in kaj lahko se prigodi, da bom jaz zastopal našo čitalnico. To je sedaj glejte, da ne bom. In dajte tudi med novice, da sem že igral Cankarjevega "Kralja na Betajnovi" v Chicagu in celo Etbin je bil naš vodja (zopet se takšno potrkljam po prsih).

Da ne boste sodili, da sem jaz dejstvo, da je vsak začetek skromen in vsaka stvar, ki hoče uspevati, mora biti tako zanesljiva, da se razvija pologama, korak za korakom. In nivoi, potem vam moramo pove, smo se motili. Vedno smo se dati, da čitalnica ni mrtva. Ampak, oni, ki pravijo, da so za moči, katero nam je nudila ta kulturno raznih ustanov, so na-

predni, radi se pokažejo, kaj so že storili in še bodo za narod. Kadar se je treba pa poprijeti dela, pa izginejo skozi vrata, in nih, kjer se jih rabi.

Stiri leta se mučimo pri tej ustanovi vedno eni in isti — pet do (?) šest. Ter rinemo počasi naprej. Storili smo, kolikor se da. Letos smo že nabavili 30 novih knjig iz stare domovine. Časopisi vseh vrst so na razpolago in vsakodaj jih lahko čita. Čitalnica za knjige je samo deset centov na mesec, in ali je res tako zanimanje (?). Le okoli 40 članov ima čitalnica in pa odbor, ki sam pohaja na seje. Ena dobra stran je sedaj čitalnice, kar prej ni bilo. Sedaj ni prepirivo, dočim so prej bili. In vendar jaz nisem pohajal na seje. Zato je čudno, kdo jih je netil, ker se vedno govorji, da brez mene prepiri.

Kar je narobe z našimi mestropoljanimi je to: Da si mnogi žele časti in slave za vsako delo, ki ga store, da se potem trkajo na prsa, ja, ja, to sem ja. Pač starokrasko mnenje, zato pa čitamo toliko zahval, katere v resnici spadajo v koš. Med Američani se tega ne dogaja in častitki ni. Med našimi sem oni dan čital, kako se je rojak začeval za iznenadenje njegočih v očjih in "surprise party". Ko pa je bil narejen surprise po vzdoljnosti v SND, da malo pomaga dekorirati obe dvorani. Dela boosti. Apeliramo na vas, ker rabimo pomoči. Z bratskim pozdravom!

Frank Barbič

"Slavčki"

Bližajo se hladnejši dnevi in ne bo nam mogoče več iskatki razvedrila pod milim nebom. Seveda ustrašiti se tudi ni treba, ker naši "Slavčki" otvorijo jesensko sezono s koncertom v nedeljo, 25. oktobra. Učijo se res prav pridno, da podajo narodu bogat program, ki bo v ponos zboru in pa publiki v duševni užitek. Na programu bodo starejši zbor, mlajši zbor, solo-spevi in dueti.

Bolj natančno o programu bo priobčeno pozneje.

Ampak vse to ni kar tako brez truda. Največje priznanje gre našemu pevovodju Mr. Šemetu. Vljudno vas vabimo od blizu in daleč, tudi "Kanarčke" in "Skrančke", zbor iz Holmes in Waterloo Rd., ker ne bo vam žal. Za suha grla in prazne želodec, bo vsega dovolj, kakor tudi plesačje se bo zadovoljilo s slovenskimi polkami.

Torej rezervirajte si nedeljo dne 25. oktobra za "Slavčkov" koncert v Slovenskem Narodnem Domu. Pričetek ob 3:30 popoldne.

Irenee du Pont je pred prisilil državni departmet pod rekovalnim odsekom dejal, da je publikanci vedno dokaj ubogljiv napram du Pontov, vojni departmet pa je sploh zmerom voljno prikimal z "da."

L. 1919 ob zaključku Wilsonove administracije, so Združene države in sedem drugih držav proglašile embargo na izvoz orožja na Kitajsko, da bi Kitajski generali ne mogli dobiti orožja in municije, s čemer bi bilo pomagano kitajskim vladam, da bi si uporne generale lažje podvrgla. Ta embargo pa je bil fiasco,

ker so se mu municipalske firme velikih držav, med njimi tudi du Pontova, znače lepo izogniti.

Du Pont so se pozivali na mirovna prizadevanja državnega departmanta. Pri tem so bili dokaj brez skrbi, kajti v drugih departementih so jim dajali vso začeljeno potuho. In tako je bil business lepo cvetel in profitti so se stekali v blagajne du Pontova.

Ze takrat smo računali na skromen in vsaka stvar, ki hoče uspevati, mora biti tako zanesljiva, da se razvija pologama, korak za korakom. In nivoi, potem vam moramo pove, smo se motili. Vedno smo se dati, da čitalnica ni mrtva. Ampak, oni, ki pravijo, da so za moči, katero nam je nudila ta kulturno raznih ustanov, so na-

nismo bili topi in slepi napram

njej, je dokaz to, da ji vracamo s tem, da ji dajemo novo moč naših hčera in sinov. Ne samo to! Mi tudi navdušeno podpiramo idejo, da je treba našim malim članom in članicam mladinskega oddelka dati priložnost do konkretne izobrazebe v smislu principov SNPJ in delavske ideologije.

V nedeljo, 4. oktobra, bo naše društvo proslavljalo 20-letnico svojega obstanka z zelo pestrim v zamislim programom, ki se prične ob 2:30 popoldne v SND na Holmes ave. Na programu je deklamacija, mladinski zbor s petjem in godbo, pevski zbor Soča s par najlepšimi pesmami, solospes Tonček Simčičev, govor Philipa Godine iz Chicaga in enodejanka "Med brati."

Po končanem programu se vrši banket v zgornji dvorani, po banketu pa ples in domača zabava. Godba bo izvrstna za mlade, stare in srednje starosti.

Apeliramo na članstvo našega v drugih društev, da nas običajo na tej naši častni obiskovalci. Ob prilikah vam povremo. Servirajte si to popoldne v dolini veselja, v dolini društva. Vipavski raj. Apeliramo tudi na vse člane in članice, kdo le more, naj pride v soboto popoldne v SND, da malo pomaga dekorirati obe dvorani. Dela boosti. Apeliramo na vas, ker rabimo pomoči. Z bratskim pozdravom!

Ustanovni član

DuPonti imeli zlate čase pod republikanci

(Dalej iz 1. str.)

departmetu, da je iz Poljske brzojavil enemu svojih pomočnikov, naj vpraša vojni departmet za dovoljenje, da se na Poljskem zgradi tovarno za izdelovanje izboljšane vrste smodnika za puške, ki se ga je dodeljal izdelovalo po tajnem procesu izključno za zvezno armado. Vojni departmet je to dovolil.

Tekom kitajsko-japonske vojne 1. 1932 so du Ponti prodali Japoncem tajni proces za izdelovanje nove vrste eksplozivnega materijala, s katerim so se Japonti izvrstno okoristili. Državni tajnik Stimson je ob istem času obsojal japonski vpad na Kitajsko in kršenje mirovnih dogovorov.

Irenee du Pont je pred prisilil državni departmet pod rekovalnim odsekom dejal, da je publikanci vedno dokaj ubogljiv napram du Pontov, vojni departmet pa je sploh zmerom voljno prikimal z "da."

L. 1919 ob zaključku Wilsonove administracije, so Združene države in sedem drugih držav proglašile embargo na izvoz orožja na Kitajsko, da bi Kitajski generali ne mogli dobiti orožja in municije, s čemer bi bilo pomagano kitajskim vladam, da bi si uporne generale lažje podvrgla. Ta embargo pa je bil fiasco,

ker so se mu municipalske firme velikih držav, med njimi tudi du Pontova, znače lepo izogniti. Du Pont so se pozivali na mirovna prizadevanja državnega departmanta. Pri tem so bili dokaj brez skrbi, kajti v drugih departementih so jim dajali vso začeljeno potuho. In tako je bil business lepo cvetel in profitti so se stekali v blagajne du Pontova.

Po Rumuniji je potoval nezavojno več samo eksplozivnih snovi, čiji izdelovanje je bilo temelj nujnemu današnjemu bojavstvu, temveč tudi več tisoč pa je ravnateljstvo oznanilo, da drugih komercialnih predmetov. Toda eksplativi tvorijo še vedno prešči, kurami in jajci, se je važno postaviti v du Pontovih začelih silen naval. Cirkus ima knjigah. V tej postavki so zavod, kjer se ustavi, množice beleženi mastni profitti.

Železna nepopustljivost

Kadarkoli naletim na kak slučaj izredne trme ali nepopustljivosti, se vselej spomini Orlovega očeta iz Ovorij. Mož je imel lep grunt, poleg tega pa tudi edino fijakarsko kočijo (s konji, kajpak) v naši občini. Pa to še ni bila tak posebnost.

Značilna za njegovo gorenjsko nepopustljivost je bila njegova jeza, katero je gojil dolga leta proti neki sosedni, ki je nekoč skusal z obrekljivim jezikom. Spomini način, ki so žigili o revoluciji, ki požira svoje.

Moskovski proces, ki je na krvav način likvidiral čarsko opozicijo, se da primerjati z 9. februarjem, dnevom, kjer je parisko jak

Žena v našem času

Zenstvo v splošnem, in dejstvo se prav posebno, se uveljavlja v javnem življenu obsegu, ki bi odgovarjal važnim nalogam, katerih vrši v drugi. Žena je mati in gospodinja in kot taka prav posebno podčlena, da socialnim ekonomikom in političnim vprašanjem tisti čustveni poudarek, ki je specifična last žene. Orožje moča v bojih življjenja je v prvih razum, dočim pri ženi v prvih vrtih govorji srce. Ampak, kadar razum odpove in je moč, znaga mnogokrat srce. Za resnično uravnavo življjenje, za pravo civilizacijo je potreben obojestranski in srce.

Današnja družba je v bistvu moških. Mož je vodil vojsko in mož je izkorisčil. In mož je bil tisti, ki je skozi stoletja dosegel idejo, da so ženske in težave, manj vredne in manj usposobna bitja. Za takozvanim, vitezskim nazorom se je v resnicah skrival nazor, da je žena samo na svetu, da možu strežiti de mu rodi otroke. Danes pa ženska ta nazor zopet uveljavlja, ki se v eni ali drugi obliki pojavlja v vseh delih z razvitim kapitalizmom. Zato bi morale biti ženske še posredno zainteresirane v pobijajajočimi fašističnimi tendencami, kjer koli in iste pojavijo. Prizadet je njihov osebni blagor in od tega vse tudi usoda civilizirane kulturne družbe.

Fašizem da možu prednost, navidezno prednost, ženo pa nanevost ponjuje. Možu dopredjeti, da je "junak," in razum, da je "junaku" naj bo žena popolna sužnja. S srednjevetnimi nazorji v vlogi ženstva omamiti moža, da ne bi povzročil, ko se ga pošlje v vojno. Zato se morajo žene skupati in svojimi možmi boriti proti fašizmu; boriti se morajo, da prav tako kot možje proti fašizmu, ki stremijo, da bi človeku pahnili nazaj v vek težave in ignoranca, ali pa bodo postale popolne sužnje kot bile nekoč.

Zena, ki se zaveda svoje dolžnosti, stoji ob rami moža, mu pomagati propagando in ignoranca ter nudi vso podporo idealom svobodnega življenskega in socialnega pravičnosti, ki ji z možem vred priznava, enako mesto v človeški "Napredek"

Ogledal si je bojišče in izdihnil

Angleski listi poročajo o tragični smrti nekega angleškega generala iz svetovne vojne, z imenom Makinson. Mož, doma iz Eurey, se je pred kratkim vrkal na ladjo "Empress of Australia" z namenom, da se bojil Galipoli, kjer se je bojeval leta 1915. Spremljala ga je žena. Makinson je bil v bližini srca. Svinčen, niso mogli izvleči in je postal invalidino. Zaradi tega je ljen. Hvala lepa Mr. Kollander, Joseph Rakovec

Anna Rakovec
13524 Ashburton Ave.
Cleveland, Ohio.

Oswaldove cene!

Sveže šunka	23c
Pork Shoulder	20c
Pork Chops	20c
Round Steak	20c
Sveže klobase	20c
Oswaldova kava	20c
Sladkor, 5 lbs. box	29c
Moka, 24½ lbs., fina	95c
Orehova jedrca	39c

Pozor!
Mi brusimo nože, škarje, britve in vse enako orodje. Točno vse in zmerne cene! — Se vključi priporoča

JOHN MOSTEČNIK
1017 E. 66th Place

Se priporočam.

LOUIS OSWALD
17205 GROVEWOOD AVE.

KEnmore 1971

Se priporočam.

JOHN MOSTEČNIK
1017 E. 66th Place

Se

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Ko je bil Orlov Katarinini mljeneec, dokler je še on vladal, je zaenkrat samo še čakala in ga opazovala dogodek na dvoru. Hoteli so, da bi najprej končala borba med Orlovim in Potemkinom, da bi najprej požrl tigerjeva.

Panin je torej moral paziti, da bi ostal Potemkin vedno caričin mljeneec, ker je vedel, da se on ne bo nikdar mešal v državne posle.

Nasprotino, Potemkin je občudoval Paninovo genijalnost in je bil prepričan, da je Panin izvrstni državnik.

Ministrovi pristaši so bili, samo po sebi umevno, tudi Potemkinovi privrženci.

K tem so prištevali najuglednejše člane Katarininega dvora.

Druga stranka je bila Orlova.

Ta stranka do pred kratkim sploh ni obstajala. Če pa je bila ta stranka že ustavnovljena, je bila lepo tiho, ker je Gregor Orlov zapravil Katarinino milost.

Sedaj pa, ko je Katarina povrila Orlovu to važno nalogu, ko ga je imenovala za admirala mornarice in ga poslala v Benetke, se je življene stranke na dvoru popolnoma spremeno.

Ti ljudje sicer niso vedeli, zakaj je Katarina poslala Orlova z ladjami v Benetke, vendar so bili prepričani, da gre za neko zelo važno stvar.

Vedeli so, da sta se Katarina in Orlov pomirila, ko pa so zvedeli, da je bila carica v njegovi palači, to je, da je Katarina storila prvi korak k zbljanju, so triumfirali tisti, ki so mislili, da je sedaj odklenkalo Potemkinovo moči in slavi.

Stranka Gregorja Orlova je bila sestavljena iz članov najstarejših plemiških rodbin iz ljudi, ki niso mogli pozabiti, da Katarina ni Rusinja! Ti plemiči še vedno niso mogli pozabiti, da si je posadila na glavo carsko krono ta tuja ženska, ki ne prilada Rurikom niti Romanovim!

Orlova stranka je začela sedaj delati z nekakšnim mrzličnim navdušenjem. Stremeli so za tem da bi izpodkopali Potemkinov položaj.

Cisto tiho pa je delala tretja stranka na Katarininem dvoru. To sicer ni bila velika stranka, njeni pripadniki pa niso bili kratkovidni!

Marsikateri dvorjanik je bil premišljati in iskati vzrok, ko je videl, da je postal skromni častnik Platon Subov caričin čitalec in je bil imenovan vitezom Vladimirovega reda, čeprav si ni pridobil nikakršnih zaslug.

Prepričani so bili, da je Platon Subov človek, ki ima pred seboj sijajno bodočnost in da bi bilo čisto dobro, če bi se ga držali.

Na ta način so ustvarili maj-

ke hišice v bližini dvorca Soltikov.

Vemo tudi to, da je pozneje prišla tudi Natalka sem, ko jo je Mirovič rešil, da bi čakala na nadaljnje zločinske korake svojega brata.

Naslednjega dne je Natalka zvedela strašno vest, da so nashi v vrtu ožgano truplo njenega brata. Bil je zvezan s trupom starega kozaljega stražmojske. Tako je Natalka zvedela da strašno usodo svojega brata.

Na noben način se ni mogla odločiti, da bi odšla k razvalinam svojega dvorca.

Mirovič in Voroncov sta jo navorjala, da bi šla tja. Hotela sta jo celo spremeti. Natalka pa tega ni storila. Ni hotela videti razvalin nekdaj ponosnega dvorca.

Naenkrat pa se je stari Voroncov obrnil k Natalki in ji dejal:

— Na tem prostoru, kjer je stal dvorec, — je rekla Natalka, ko je slišala o strašni nesreči, — bom sezidal samostan. Na prostoru, kjer se je zgodil ta strašni zločin, se ne bo nikdar več razlegala vesela pesem, nič več se ne bo zasmehal! Od tam se bodo dvigale v višave same pobožne molitve!

Natalka je strašno trpela. Ljubila je svojega brata, pa sta si Olga in Elizabeta zaman prizadevali, da bi jo potolažili.

Naposled se jima je vendar posrečilo, da je kneginja pozabila, kar je doživel.

Sedaj so skupaj uživali v tini, ki jih je obdajala.

Hiša se je nahajala v zelo lepi okolini, v dolini, medtem ko je vas stala na griču.

To premoženje je bilo sestavljeno iz lepe hišice, dvoje hlevov

in ostalih poslopij, ki so pripadala gospodarstvu.

Vse je bilo v najlepšem redu, vse se je svetilo od same čistote in človek je lahko takoj opazil, da živijo tukaj srečni ljudje, ki so živeli v izobilu od tega, kar jim je dala zemlja.

To je bilo tudi zares tako.

Natalka je izročila lepo premoženje v najem nekemu mlademu zakonskemu paru.

Najemnik je bil star šele dvajset tri leta, njegova mlada modrovka žena pa je bila stara komaj osemnajst let.

Bilo je nekega večera.

Naši begunci so posedli okoli mize pod starim hrastom in večerjali. Jedli so mrzlo meso, jaja, mleko, sir in kruh.

Naenkrat pa se je stari Voroncov obrnil k Natalki in ji dejal:

— Poslušajte, kneginja, jaz se vam čudim, da ste izročili to posestvo temu mlademu človekomoma v najem! To je zares redek slučaj! Po navadi ne dajemo radi premoženja ljudem, na katere se človek ne more popolnoma zanesiti!! In kdo naj bi zaupal mladost!

— Ah, vi govorite o Apraskini in o Mili? — vzklinke Natalka in se nasmehne. — Mislim, Voroncov, da se boste čudili nju ni mladosti, kajti v Rusiji je zelo malo mladih ljudi, ki bi samostojno obdelovali zemljo. Toda povejte mi sami, ali ste že kedaj videli bolj pridnega človeka kakor pa je ta-le Apraskin? Po glejte samo, kako je previden in pameten in kako pazi na svojo in mojo korist!

— Res je, — odvrne Voron-

cov in si pogledi svojo dolgo brado, — ta Apraskin je zares izreden človek!

Dostikrat ne morem prespati vso noč. Star sem že in radi tega vstajam tako zgodaj. Pred včerajšnjim sem prišel ob štirih na dvorišče. Videl sem Apraskina, ki je ravno pripravljal voz, ker se nahajamo sedaj v času žetve. Danes zjutraj pa sem prikolovratil na dvorišče že ob treh in moj Apraskin je bil tudi že na delu! Ko sem se mu edui, mi je dejal:

— Pokvarilo se mi je kolo na vozlu. Vidite, gospod Voroncov, jaz moram biti tudi svoj lastni kovač, kajti če bi vedno klical kovača iz vasi, bi moral predolgo čakati na njegov prihod.

— Prav tako, kakor Apraskin vzor gospodarja, — reče sedaj Olgta, — je Mila dražestna, mala gospodinja, najemnica v najboljšem pomenu besede.

— Sedaj je v sobi, sedaj v kuhinji, sedaj v kleti, povsod, kjer delajo ljudje. Sedaj krmiljiva, sedaj sedi v hlevu in molze ali pa dela sir, kadar pa se njen mož zvečer vrne z dela, je vedno čista, lepa in dražestna, tako dolgo, kolikor bo Mirovič potreboval, da bo pokadil cigareto, ki si jo je pravkar pričkal.

— Da, tako je življene, — reče starci Voroncov, — cigareta zgori zelo hitro, — tako se tudi hitro menja človeška usoda.

Natalija je prinesla svojo čašo mleka k ustom, se z njim osvežila in vprašala:

— Ali ste že kedaj opazili, kako čudno gleda Apraskin s svojim desnim očesom?

— Da čudno gleda? — vzlik-

zen? — vzlikne Olga. — Natalka pripoveduj nam!

— Ali bi tudi Elizabeta hotela slišati to pripovedko? — vpraša Natalka.

— Prav rada, draga moja!

Elizabeta ni že ves večer spre-

govorila niti najmanjše besedi-

ce.

Zadnje dni je bila sploh molčča in žalostna. Njenim prijateljem ni bilo težko uganiti, da jo je srce vleklo nazaj v Petrograd, tja, kjer se je nahajal njen edini, ljubljeni Potemkin. Elizabeta bi bila srečna, če bo mogla stanovati vsaj v istem mestu kakor on.

— Natalka, pripoveduj nam, — reče Elizabeta. — Mar res misliš, da ne morem brez zavisti poslušati o sreči drugih ljudi. Vsi pa tudi ne nesrečni! Boljše je, da jih je samo nekaj, ki trpe, kakor pa da bi vsaka žena na tem svetu doživila to, kar sem doživila jaz!

— Oh, zagotavljam vam, — reče Natalka, — da je povest o Apraskinu in o Mili zelo kratka. Pričevalo se bo vsako ponudbo. Za podrobnosti všejeti, osebno ali s pismom

MATT PETROVIC

253 E. 151st St.

Tel.: KENmore 2641 J.

DEKORIRAMO

vaše sobe po najnajčajnejših cehah. Scenerija, napisni itd.

A. PLUTH

21101 Recher Ave.

KENmore 3934 R.

ONLINE

</